

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

69.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 27-го Августа — 1837 — Wilno. Piątek. 27-go Sierpnia.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 20-го Августа.

Высочайшею Грамотою, 16-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Ярославскій Губернскій Прокуроръ, Статскій Совѣтникъ *Вудяскій*.

— Высочайшею Грамотою, 16-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Эстляндскій Губернскій Прокуроръ, Статскій Совѣтникъ *Риземанъ*.

— Аудиторъ Динабургскаго Ордонансъ-Гауза, 9-го класса *Шаховъ*, который во время разлитія рѣки Двины, съ 4-го на 5-е Апрѣля сего года, подвергая собственную жизнь свою опасности, спасъ отъ угрожавшей гибели три семейства, состоящія изъ 24-хъ душъ, большею частію малолѣтнихъ дѣтей, и потому безденежно раздавалъ разореннымъ отъ наводненія собственный свой хлѣбъ, во вниманіе къ сему отличному человѣколюбивому подвигу, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Владимира 4-й степени*. (С. II.)

— Иркутскій и Енисейскій Генераль-Губернаторъ и Командующій войсками, въ Восточной Сибири расположенными, Генераль-Лейтенантъ *Броневскій* 1-й, согласно прошенію его Всемилостивѣйше уволенъ отъ занимаемыхъ имъ должностей.

— Начальнику 5-го Округа Корпуса Жандармовъ Генераль-Лейтенанту *Руперту*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Иркутскимъ и Енисейскимъ Генераль-Губернаторомъ и Командующимъ войсками, въ Восточной Сибири расположенными, на томъ правѣ и съ тѣми преимуществами, какія присвоены были его Предмѣстнику.

— Члену Совѣта Министра Финансовъ, Дѣйстви-тельному Статскому Совѣтнику Графу *Кушелеву-Безбородко*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Директоромъ Департамента Государственнаго Казначейства.

— Чиновникъ особыхъ порученій при Главна-чальствующемъ надъ Почтовымъ Департаментомъ, въ званіи Камергера, Коллежскій Совѣтникъ Александръ *Всеволожскій*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Церемоніймейстеры Двора Его Императорскаго Величества.

— Совѣтнику Гродненскаго Губернскаго Правленія 5-го класса *Анисимову* повелѣно быть предсѣдателемъ тамошней Палаты Уголовнаго Суда.

— Состоящему при Аудиторіатскомъ Департаментѣ Военнаго Министерства 5-го класса *Марценку*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Вице-Директоромъ сего Департамента. (Спб. В.)

— Въ Именномъ Его Императорскаго Величества Высочайшемъ Указѣ, данномъ Правительствующему Сенату въ 29 день минувшаго Іюня, за собственноручнымъ Его Величества подписаніемъ, изображено: „Снисходя на всеподданнѣйшее прошеніе Шефа Жандармовъ, командующаго Нашею Главною квартирою, Нашего Генераль-Адъютанта, Генерала отъ Кавалеріи Графа Александра *Бенкендорфа*, Всемилостивѣйше дозволяемъ все принадлежащее ему и

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 20-go Sierpnia.

Przez Najwyższy Dyplomata, 16 Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu Sw. Stanisława 2-go stopnia, Jarosławski Gubernialny Prokurator, Radzca Stanu Budiański.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 16-go Lipca, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu Sw. Stanisława 2-go stopnia, Estoński Gubernialny Prokurator Radzca Stanu *Riseman*.

— Audytor Dyneburskiego Ordynans-Hauzu, 9-tey klasy *Szachow*, który w czasie wylewu rzeki Dźwiny, z dnia 4-go na 5-ty Kwietnia r. ter., narażając własne życie na niebezpieczeństwo, uratował od grożącej zguby trzy rodziny, z 24-ch osób złożone, po więk-szej części małoletnich dzieci, a potem rozdawał darmo zniszczonemu przez powódź własne swe zboże, ze względu na ten odznaczający się czyn ludzkości, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu Sw. Włodzimierza 4-go stopnia. (P. P.)

— Irkucki i Jenisseyski Jenerał-Gubernator i Dowodzący woyskami w Syberii Wschodniej rozłożonemi, Jenerał-Porucznik *Broniewski 1-szy*, na własną prośbę, Nayłaskawiey uwolniony od zajmowanych przezeń obowiązków.

— Naczelnikowi 5-go Okręgu Korpusu Zandarmow, Jenerał-Porucznikowi *Rupertowi*, Nayłaskawiey rozkazano bydz Irkuckim i Jenisseyskim Jenerał-Gubernatorem i Dowodzącym woyskami, w Syberii Wschodniej rozłożonemi, z tém prawem i z temi prerogatywami, jakie były nadane jego poprzednikowi.

— Członkowi Rady Ministra Skarbu, Rzeczywiste-mu Radzcy Stanu Hrabu *Kuszelew-Bezborodko*, Nayłaskawiey rozkazano bydz Dyrektorem Departamentu Podskarbstwa Państwa.

— Urzędnik do szczególnych poleceń przy Główno-zarządzającym Pocztowym Departamentem, Szambelan, Radzca Kollegialny Alexander *Wsewołozski*, Nayłaskawiey mianowany Mistrzem Obrzędów Dworu Jego CESARSKIEY MOŚCI.

— Radzcy Grodzieńskiego Rządu Gubernialnego, 5-ey klasy *Anisimowu*, rozkazano bydz Prezydentem tameczney Izby Kryminalnego Sądu.

— Zostającemu przy Audytoryackim Departamencie Ministeryum Woyny, 5-tey klasy *Marczenkowu*, Nayłaskawiey rozkazano bydz Vice-Dyrektorem tego Departamentu. (G. S. P.)

— W Imiennym Jego CESARSKIEY MOŚCI Najwyższym Ukazie, danym Rządzacemu Senatowi 29-go zeszłego Czerwca, z Własnoręcznym NAYJAŚNIEJSZEGO PANA podpisem, wyrażono: „Przychylając się do nayuniższej prośby Szefa Żandarmów, Dowodzącego Główną Naszą kwaterą, Naszego Jenerał-Adjutanta, Jenerała Kawaleryi Hrabiego Alexandra *Benckendorffa*, Nayłaskawiey dozwalamy cały należący do niego majątek rodowy i dobrze nabyty, po jego śmierci, zostawić w doży-

мнѣе родовое и благопріобрѣтенное, послѣ его смерти, оставить въ пожизненное владѣніе его супруги Графини Елисаветы Бенкендорфъ.

Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта, о составѣ Узднскихъ Рекрутскихъ Присутствій, — Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить.

За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта (подписалъ): *Графъ Литта.*

22 Іюня 1837.

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

I.

Выписано изъ Журнала Общаго Собранія 24 Мая 1837 г. Государственный Совѣтъ въ Общемъ Собраніи при разсмотрѣніи дѣла, по вопросамъ, возникшимъ въ теченіи рекрутскаго набора 1836 года, обратилъ, по объясненіямъ Министра Внутреннихъ Дѣлъ, вниманіе на составъ учреждаемыхъ при наборѣ рекрутъ Присутствій. По уставу о повинностяхъ, ст. 146, 147 и 148-й, Губернское Рекрутское Присутствіе составляется подъ предсѣдательствомъ Вице-Губернатора, изъ узднскихъ же, первое присутствіе подъ предсѣдательствомъ Губернскаго Предводителя Дворянства, а второе и прочія подъ предсѣдательствомъ Узднскихъ Дворянскихъ Предводителей. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, считаетъ неудобнымъ Губернскому Предводителю предсѣдательствовать въ Уздномъ Присутствіи, во первыхъ потому, что ему, какъ представителю всего Дворянства Губерніи, полезно находится во время набора въ Губернскомъ городѣ, для содѣйствія, по своей части, всѣмъ Рекрутскимъ Присутствіямъ, и во вторыхъ потому, что предсѣдательствуя въ одномъ изъ Узднскихъ Присутствій, онъ въ семь случаевъ занимаетъ низшую степень противъ Вице-Губернатора, тогда какъ въ прочихъ отношеніяхъ, онъ есть старшій въ сравненіи съ нимъ чиновникъ.

Признавая замѣчанія сїи уважительными, Государственный Совѣтъ *поближъ*: составлять на будущее время первое Уздное Присутствіе, подобно прочимъ, подъ предсѣдательствомъ Узднаго Предводителя или того узда, въ которомъ оно учреждено, или котораго либо изъ ближайшихъ приписныхъ къ нему по производству набора.

Подлинное мнѣніе въ журналахъ подписано Предсѣдателями и Членами.

II.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономіи и въ Общемъ Собраніи, при разсмотрѣніи внесенныхъ Министрами Финансовъ и Внутреннихъ Дѣлъ предположеній о привиллегіяхъ къ устройству пароходства по нѣкоторымъ рѣкамъ, встрѣтилъ вопросъ: какъ поступать въ тѣхъ случаяхъ, когда на одинъ и тотъ же предметъ и въ одно и тоже время будетъ испрашиваема привиллегія разными лицами?

Въ существующихъ законахъ вопросъ сей прямо не разрѣшается, ибо хотя въ нихъ и содержатся о семь два, различныя между собою, правила; но одно изъ сихъ правилъ относится исключительно до новыхъ изобрѣтеній и открытій въ искусствахъ, мануфактурахъ и ремеслахъ, а другое до предпріятій, приводимыхъ лишь въ дѣйствіе посредствомъ компаній на акціяхъ (ст. 99 Прод. къ Св. постанов. о фабр. завод. и ремесл. промышленности и ст. 52 и 54 Положенія о Комп. на акц. 6 Декабр. 1836 г.).

Въ первомъ случаѣ законъ вовсе воспрещаетъ выдавать привиллегію, исключая, когда одинъ изъ просителей докажетъ судомъ что другой у него похитилъ изобрѣтеніе; а во второмъ, предписывая прилагать чертежи и планы, когда безъ нихъ проектъ не представляетъ достаточной ясности, онъ требуетъ исполненія слѣдующаго правила: „Если по одному и тому же предмету и въ одно и тоже время представлены будутъ просьбы отъ разныхъ лицъ, желающихъ учредить компаніи для одного и того же предпріятія, и если испрашивать будутъ особые преимущества или исключительной привиллегіи, то, по разсмотрѣніи ихъ проектовъ, дается дальнѣйшій ходъ тому, который будетъ признавъ удобнѣйшимъ и общающимъ наиболѣе выгодъ общихъ. Но если въ предположеніяхъ нѣтъ существенной разности, то на учрежденіе компаніи предоставляется право тому, который первый подалъ просьбу.

Государственный Совѣтъ, обратясь къ самой цѣли вышеприведеннаго (изъ Закона о комп. на акц.) правила и принявъ въ соображеніе, что постановленіемъ оного Правительство желало съ одной стороны охранить частныя капиталы отъ ущерба, устремляя ихъ на предпріятія токмо удобнѣйшія къ исполненію, а съ другой устранить нѣкоторымъ образомъ преграду, которую условіе старшинства просьбы, можетъ противопоставлять иногда предпріятію бо-

лотнѣмъ владанію его женой *Графини Елизаветы Бенкендорфъ.*”

— JEHO CESARSKA Mość nastąpił opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa, o składzie Powiatowych Urzędów Rekruckich, — Najwyżey raczył utwierdzić i rozkazał wypełnić.

Za Prezydenta Rady Państwa (podpisał): *Hrabia Litta.*

22 Czerwca 1837 r.

Opinie Rady Państwa.

I.

Wypisano z Zarządu Powszechnego Zebrania 24-go Maja 1837 r. Rada Państwa na Powszechném Zebraniu przy rozpatrzeniu sprawy, względem zapytania, wynikłego w ciągu naboru rekruckiego w roku 1836, po objaśnieniach Ministra Spraw Wewnętrznych zwróciła uwagę na skład urzędowych przy naborze rekruckim Urzędów. Według Ustawy o powinnościach, art. 146, 147 i 148-ty, Gubernialny Urząd Rekrucki składa się pod Prezydencją Vice-Gubernatora, a z powiatowych, pierwszy urząd zostaje pod prezydencją Gubernialnego Marszałka Dworzaństwa, a drugi i dalsze pod prezydencją Powiatowych Marszałków Dworzaństwa. Minister Spraw Wewnętrznych, uważa rzeczą niedogodną Gubernialnemu Marszałkowi Dworzaństwa prezydować w urzędzie powiatowym, naprzód: dla tego, że mu, jako reprezentantowi całego Dworzaństwa Gubernii, pożyteczniej jest znajdować się w czasie naboru w mieście Gubernialnem, dla pomagania, w swej części, wszystkim urzędom rekruckim, i powtóre: dla tego, iż prezydując w jednym z Urzędów Powiatowych, zajmuje w tym razie niższy stopień w porównaniu do Vice-Gubernatora, wówczas, kiedy w innych stosunkach, jest on starszym w porównaniu z nim urzędnikiem.

Uznając uwagi te za ważne, Rada Państwa *postanowiła*: składać na czas przyszły pierwszy Urząd Powiatowy, podobnie, jak inne, pod prezydencją Powiatowego Marszałka Dworzaństwa, albo Powiatu tego, w którym on jest urządzony, albo któregośkolwiek z bliższych do niego przyłączonych dla uskutecznienia naboru.

Autentyk opinii w żurnalach podpisali Prezydenci i Członkowie.

II.

Rada Państwa na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, przy rozpatrzeniu podanych przez Ministra Skarbu i Spraw Wewnętrznych projektów o przywilejach na zaprowadzenie żeglugi parowej na niektórych rzekach, napotkała zapytanie: jak postępować w tych zdarzeniach, kiedy na jeden i tenże przedmiot, tudzież o jednym i tymże czasie będzie proszony przywilej przez różne osoby?

W prawach istniejących zapytanie to prosto nie rozstrzyga się: chociaż bowiem zawierają się w nich o tém dwa, różniące się między sobą prawidła; ale jedno z tych prawideł odnosi się wyłącznie do nowych wynalazków i odkryć w sztukach, rękodzielnach i rzemiosłach, a drugie do przedsięwzięć, przeprowadzanych do skutku tylko przez pośrednictwo kompanii na akcyach (art. 99 Dalszego ciągu postanowień o fabrykach, zakładach i przemyśle rzemieślniczym i art. 52 i 54 Ustawy o kompaniach akcyjnych 6 Grudnia 1836 r.).

W zdarzeniu pierwszym prawo całkiem zabrania wydawać przywilej, oprócz, jeżeli jeden z prosicieli dowiedzie sądownie, że drugi przywłaszczył wynalazek do niego należący; a w drugim, przepisując załączać abrysy i plany, jeżeli bez nich projekt nie przedstawia dostatecznej jasności, potrzebuje on wypełnienia prawidła następującego: „Jeżeli w jednym i tymże przedmiocie, oraz w jednym i tymże czasie podane będą prosby przez różne osoby, życzące zawiązać kompanię na jeden i tenże sam przedmiot, i jeżeli będą prosili o osobne prerogatywy, albo wyłączone przywileje, w ówczas, po rozpatrzeniu ich projektów, ma się dawać dalszy tok temu, który będzie uznany dogodniejszym i najwięcej obiecującym korzyści powszechnych. Ale, jeżeli w projektach istotnej różnicy niema, tedy na zawiązanie kompanii daje się prawo temu, który pierwszy podał prosbę.

Rada Państwa, zapatrując się na sam cel wyżej przytoczonego (z Prawa o komp. akcyjnych) prawidła, i mając na względzie, że przez postanowienie tego prawidła, Rząd chciał z jednej strony zabezpieczyć prywatne kapitały od strat, zwracając je na przedsięwzięcia tylko łatwiejsze do wykonania, a z drugiej uchylić niejakiem sposobem przeszkodę, którą warunek starszeństwa prosby, może niekiedy stawić przeciwko przedsięwzięciu pożyteczniejszemu i pewniejszemu, ale późniejszemu.

лѣ полезному и болѣе благонадежному, но позднѣе заявленному, признавъ, что хотя означенное правило и относится лишь до компаній на акціяхъ, но въ тѣхъ же видахъ попечительности Правительства, правило сѣ не можетъ быть чуждо и для такихъ предприятий, кои совершаются или собственными способами учредителей или посредствомъ складочнаго капитала Членовъ товарищества, и вслѣдствіе того *положило*: для устраниенія на будущее время всякихъ недоразумѣній, силу и дѣйствіе правила, содержащагося въ ст. 52 и 54 положенія о компаніяхъ на акціяхъ, Высочайше утвержденнаго 6 Декабря 1836 года, распространить въ равной мѣрѣ и на предприятия, совершаемыя какъ собственными способами учредителей, такъ и посредствомъ складочнаго капитала товарищей.

Мнѣніе сѣ Высочайше утверждено 3-го числа минувшаго Іюля. (С. В.)

III.

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою подписано:

Въ Петергофѣ,
18-го Іюня 1837 года.

„Быть по сему.“

Правила объ установленіи семейныхъ рекрутскихъ очередей на числѣ работниковъ. *)

1) Въ каждомъ податномъ обществѣ городскихъ и сельскихъ свободныхъ обывателей лица, въ сказкахъ послѣдней (нынѣ восьмой) ревизіи подъ однимъ номеромъ записанныя, считаются за одно семейство (Уст. пов. ст. 120), хотя бы они жили и въ разныхъ домахъ или дворахъ, доколѣ не раздѣлятся установленнымъ порядкомъ (тамъ же ст. 121).

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 91).

2) Всякой раздѣлъ семейства, произведенный безъ разрѣшенія Казенной Палаты, считается самовольнымъ и недействительнымъ. Сего раздѣла никогда ни въ какое уваженіе не принимать, но всѣ такимъ образомъ отдѣлившіяся части семейства считать по прежнему за одно семейство, какъ по отпращиванію повинностей рекрутской, земскихъ, общихъ и частныхъ, натуральныхъ и денежныхъ, такъ и по платежу податей подушныхъ или иныхъ, и, въ случаѣ поступленія въ рекруты или другой убыли работниковъ въ которой либо части, заставлять другія части не только сообщать платить всѣ подати и отпращивать повинности, но и доставлять пропитаніе и другія пособія членамъ ея точно такъ, какъ бы никакого раздѣла въ семействѣ не было, за чѣмъ строжайше наблюдать какъ самимъ обществамъ, такъ и Начальствамъ ихъ.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 92.)

3) Раздѣлъ семейства разрѣшается Казенною Палатою не иначе, какъ по правиламъ, въ статьѣ 110-й Устава повинностей изображеннымъ. Раздѣленіе по дозволенію Палаты семейство ставится и въ учетѣ очередей раздѣленнымъ, но оно сохраняетъ свой номеръ, подъ коимъ состояло въ ревизіонныхъ сказкахъ, съ тѣмъ различіемъ, что одна часть его означается особою буквою *a*, а другая буквою *b*, и такъ далѣе, напримѣръ номеръ по ревизіи 65-й, для одной части будетъ 65 *a*, для другой 65 *b*.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 93.)

4) Рекрутская очередь каждого семейства определяется наличнымъ числомъ работниковъ изъ тѣхъ лицъ мужескаго пола, кои записаны въ немъ при ревизіи, или послѣ ревизіи установленнымъ порядкомъ къ нему присоединились, и потомъ изъ семейства сего не выбыли, и имѣютъ отъ роду не менѣе восемнадцати и не болѣе шестидесяти лѣтъ. Не считаются въ числѣ работниковъ: кто совершенно слѣпъ на оба глаза; у кого вовсе нѣтъ которой либо руки или ноги; у кого обѣ руки, или обѣ ноги лишены всякаго дѣйствія.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 94.)

5) Первой очереди въ участкѣ подлежатъ тѣ семейства, изъ коихъ въ каждомъ наличное число работниковъ есть самое большее, второй — въ коихъ оно менѣе, третьей — въ коихъ оно еще менѣе, и такъ далѣе, до тѣхъ семействъ, въ коихъ работниковъ не болѣе, какъ по два.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 95.)

6) Если въ семействѣ есть два наличные работника, по работникамъ сѣи суть: или отецъ съ сыномъ, или дѣдъ съ внукомъ, или дядя съ племянникомъ, то считать сѣе семейство въ очередяхъ съ тѣми, въ коихъ не болѣе какъ по одному работнику, (ниже, пр. 7).

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 96.)

7) Семейства, въ коихъ считается наличныхъ работниковъ не болѣе, какъ по одному, изъвлекаются изъ очереди рекрутской; но если число семействъ сего разряда въ участкѣ составляетъ противу прочихъ семействъ не менѣе трети: то съ разрѣшенія

заявленному, признавъ, że chociaż pomienione prawidło stosuje się tylko do kompanij na akcyach, ale w tychże widokach pieczętliwości Rządu, prawidło to nie może być obcym, i dla takich przedsięwzięć, które spełniają się albo przez własne środki założycieli, albo za pośrednictwem kapitału składkowego Członków towarzystwa, i na skutek tego *postanowiła*: dla uchylenia na czas przyszły wszelkich niewyrozumień, moc i skutek prawidła, objętego w art. 52 i 54 Ustawy o kompaniach akcyjnych, Najwyżey utwierdzoney 6-go Grudnia 1836 roku, rozciągnąć w równej mierze i na przedsięwzięcia, przyprowadzane do skutku tak własnymi środkami założycieli, jako i za pośrednictwem składkowego kapitału towarzyszyów.

Opinią tę Najwyżey utwierdzono dnia 3-go zeszłego Lipca. (G. S.)

III.

Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano:

W Peterhoffie,
18-go Czerwca 1837 roku.

„Ma być podług tego.“

PRZAWIDŁA O USTANOWIENIU FAMILIYNYCH REKRUTSKICH KOLEI Z LICZBY ROBOTNIKÓW. *)

1) W każdej gminie podatkowej miejskiej i wiejskiej wolnych obywateli osoby, w skazkach ostatniego (teraz ósmego) popisu ludności pod jednym numerem zapisane, uważają się za jedną rodzinę (Ustawa powinności art. 120), chociażby one mieszkają i nie w jednych domach albo dworach, dopóki się nie rozdzielią porządkiem ustanowionym (tamże art. 121).

(Do Ustawy powinności na odmianę art. 91).

2) Wszelki rozdział familii, bez zezwolenia Izby Skarbowey uskuteczniiony, uważa się za samowolny i nie ważny. Tego rozdziału nigdy do żadney uwagi nie przyjmować, ale wszystkie tym sposobem oddzielone części familii uważać, jak przedtém, za jedną rodzinę, tak co do odbywania powinności rekruckiey, ziemskich, gminnych i częściowych, naturalnych i pieniężnych, jako i co do płacenia podatków podusznych albo innych, i, w razie weyścia w rekruy albo innego ubytku robotników w któreykolwiek części, zmuszać inne części, nie tylko wspólnie płacić wszystkie podatki i odbywać powinności, ale też dostarczać wyżywienie i inne pomoce jej członkom zupełnie tak, jakby żadnego rozdziału w familii nie było, czego najsćcisley mają postrzegać tak sama gmina, jako i iey Zwierzchność.

(Do Ust. pow. na odmianę art. 92).

3) Rozdział familii dozwala się przez Izbę Skarbową nie inaczej, jak podług prawideł, w art. 110 Ustawy powinności objętych. Rozdzielona za dozwoleńiem Izby Skarbowey rodzina ma się uważać i co do policzenia kolei za rozdzieloną, ale zachowuje swój numer, pod którym była w zapisach rewizyjnych, z tą różnicą, iż jedna jej część oznacza się osobną literą *a*, a druga literą *b*, i tak daley, naprzykład numer rewizyyny jest 65-ty, dla jednej części będzie 65 *a*, dla drugiej 65 *b*.

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 93).

4) Kolej rekrucka każdej rodziny oznacza się przez obecną liczbę robotników z tych osób pięci mgzkiey, które są zapisane w niej przy rewizyi, albo po rewizyi porządkiem ustanowionym do niej się przyłączą, a potem z tej rodziny nie wybyły, i od urodzenia mają nie mniej nad osiemnaście i nie więcej nad sześćdziesiąt lat. Nie policzają się do liczby robotników: kto zupełnie jest ślepy na obie oczy; u którego niema wcale któreykolwiek ręki albo nogi; u którego obie ręce, albo obie nogi pozbawione są wszelkiego władania.

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 94).

5) Pierwszey kolei w uczestku podlegają te rodziny, z których w każdym obecną liczbą robotników jest największa, drugiej — w których liczba jest mnieysza, trzeciej — w których jeszcze jest mnieysza, i tak daley, do tych rodzin, w których liczba robotników jest nie większa nad dwóch.

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 95).

6) Jeżeli w rodzinie znajduje się dwóch obecnych robotników, ale robotnikami temi są: albo oyciec z synem, albo dziad z wnukiem, albo wuy lub stry z synowcem lub siostrzanem, w ówczas liczyć tę rodzinę w kolei z temi, w których nie ma więcej, jak po jednym robotniku. (niżej, pr. 7).

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 96).

7) Rodziny, w których liczy się obecnych robotników nie więcej, jak po jednym, wyymują się od rekruckiey kolei; ale jeżeli liczba rodzin tego rzędu w uczestku stanowi w porównaniu do innych rodzin nie mniej od części trzeciej: tedy z dozwoleńia należitych

*) Смол. Указъ Лип. Вѣст. № 67 стр. 542.

*) Patrz Ukaz Kur. Lit. № 67 str. 542.

подлежащих Министерствъ, соединить ихъ въ особый рекрутскій участокъ и брать съ нихъ рекруты по жеребью.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 97).

8) Всякое семейство, въ коемъ наличныхъ работниковъ болѣе четырехъ, поставивши одного рекрута въ порядкъ, выше опредѣленномъ, даетъ чрезъ нѣкоторое время втораго, а если имѣетъ болѣе семи работниковъ, то даетъ и третьяго рекрута, прежде, нежели очередь дойдетъ въ томъ же участкѣ до семействъ малорабочихъ, а именно: многорабочее семейство даетъ втораго рекрута тогда, когда очередь доходить до такихъ семействъ, изъ коихъ каждое по числу работниковъ равняется половинѣ его, и третьяго рекрута даетъ тогда, когда очередь доходить до такихъ семействъ, изъ коихъ каждое по числу работниковъ равно трети его работниковъ. Изъ сего слѣдуетъ:

а) Что семейство, въ коемъ десять работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по первому рекруту всѣ семейства имѣющія по девяти, восьми, семи и шести работниковъ, а третьяго даетъ тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющія по три работника.

б) Что семейство, имѣющее девять работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по первому рекруту всѣ имѣющія по пяти работниковъ, а третьяго тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющія по три работника, и дали уже по третьему рекруту всѣ семейства, имѣющія по десяти работниковъ.

в) Что семейство, имѣющее восемь работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по первому рекруту всѣ имѣющія по пяти работниковъ, а имѣющія по девяти работниковъ, дали уже по второму рекруту; третьяго же тогда, когда поставили по рекруту имѣющія по два работника.

г) Что семейство, имѣющее семь работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющія по четыре работника.

д) Что семейство, имѣющее шесть работниковъ, даетъ втораго работника тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющія по три работника, и дали уже по третьему рекруту имѣющія по девяти работниковъ.

е) Что семейство, имѣющее пять работниковъ, даетъ втораго рекрута тогда, когда поставили по рекруту всѣ имѣющія по три работника, и дали уже по второму рекруту всѣ имѣющія по шести работниковъ.

(Къ Уст. пов. въ замѣнъ ст. 98).

(Окончаніе впереди).

— Намъ пишутъ изъ Вѣлостока, отъ 31-го Іюля, что тамъ образовалась теперь, съ вѣдома мѣстнаго начальства, *библіотека для чтенія*, составленная изъ однихъ Русскихъ книгъ. Публика здѣшняя, понимающая вполнѣ образованіе и всегда ревнующая о благодѣи, съ живымъ удовольствіемъ приняла участіе въ этомъ предпріятіи, и въ короткое время была собрана значительная сумма денегъ для выписки лучшихъ книгъ. Первоначальное это заведеніе, какъ общается публика, будетъ и впередъ поддерживаться дополненіями. Книги, по прочтеніи всѣми членами, составятъ собственность Гимназіи, однако же будутъ и въ послѣдствіи отпускаемы, по желанію, публикѣ.

— Заимствуемъ изъ *Journal de St. Pétersbourg* слѣдующее любопытное писъмо изъ Скуляни, отъ 15-го Іюля: „Ученая комиссія, предсѣдательствуемая самимъ А. Н. Демидовымъ, прибыла къ нашему карантину, и въ скоромъ времени отправится въ Одессу. Комиссія эта, выѣхавъ изъ Вѣны, дней за двадцать предъ симъ, спустилась по Дунаю, чрезъ Венгрію и Трансильванію, до Журжева, откуда отправилась въ Бухарестъ и Яссы, разсмотрѣвъ оба Княжества, Валахію и Молдавію, въ которыхъ удостоилась самаго лестнаго пріема. Комиссія состоитъ изъ пяти членовъ: Г-на Гоута, пріятеля и сотрудника Мальте-Бруна, и заступившаго его мѣсто; ему поручена геологія, статистика и географія; Доктора Лавелле, Парижскаго факультета, ботаника и медика при комиссіи; Г-на Руссо, естествоиспытателя, Адъюкта Г-на Валансиена, Профессора Парижскаго музея; Г-на Раффе, живописца, достойнаго ученика знаменитаго Шарле, и Г-на Сенсона, которому поручено составленіе ежедневныхъ путевыхъ записокъ; онъ извѣстенъ описаніемъ плаванія *Астролябии*, подъ командою Капитана Дюмонъ-Дюрвилля, пріятель А. Н. Демидова. Г. Викуаъ Дюпонсо, сопутствуетъ экспедиціи и производитъ физическія наблюденія. По выдержаніи карантина, комиссія отправится черезъ Одессу въ Крымъ, и по осмотру сего полуострова и береговъ

Ministryow, łącząc je do osobnego udziału i brać z nich rekrutów losem.

(Do Ustawy pow. na odmianę art. 97).

8) Każda rodzina, w której obecnych robotników więcej jest nad czterech, dawszy jednego rekruta w porządku wyżej opisanym, daje przez niejaki czas drugiego, a jeżeli ma więcej nad siedmiu robotników, tedy daje i trzeciego rekruta, pierwsi, nim dójdzie kolej w tymże udziału do rodzin mało robotników mających, a mianowicie: rodzina wielorobotnicza daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy kolej przychodzi na takie rodziny, z których każda co do liczby robotników równa się jej połowie, a trzeciego rekruta daje w ówczas, kiedy kolej przychodzi na takie rodziny, z których każda co do liczby robotników równa jest trzeciej części jej robotników. Ztąd wypada:

a) Ze rodzina, w której jest dziesięciu robotników, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po pierwszym rekrucie wszystkie rodziny, mające po dziesięciu, ósmiu, siedmiu i sześciu robotników, a trzeciego daje w ówczas, kiedy dały po jednym rekrucie wszystkie mające po trzech robotników.

b) Ze rodzina, dziewięciu robotników mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po pierwszym rekrucie wszystkie, mające po pięciu robotników, a trzeciego w ówczas, kiedy dały po jednym rekrucie wszystkie mające po trzech robotników, i dały już po trzecim rekrucie wszystkie rodziny, po dziesięciu robotników mające.

c) Ze rodzina, ósmiu robotników mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po pierwszym rekrucie wszystkie mające po pięciu robotników, a mające po dziewięciu robotników, dały już po drugim rekrucie; trzeciego zaś w ówczas, kiedy dały po jednym rekrucie mające po dwóch robotników.

d) Ze rodzina, siedmiu robotników mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po rekrucie wszystkie mające po czterech robotników.

e) Ze rodzina, sześciu robotników mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po rekrucie wszystkie mające po trzech robotników, i dały już po trzecim rekrucie mające po dziewięciu robotników.

f) Ze rodzina, pięciu robotników mająca, daje drugiego rekruta w ówczas, kiedy dały po rekrucie wszystkie po trzech robotników mające, i dały już po drugim rekrucie wszystkie po sześciu robotników mające.

(Do Ust. pow. na odmianę art. 98).

(Dokończenie nastąpi).

— Donoszą nam z Białego Stoku, pod dniem 31-m Lipca, że tam założona teraz została z wiedzy miejscowej Zwierzchności, *Biblioteka do czytania*, składająca się z samych książek rossyjskich. Tutejsza publiczność, szacująca należycie oświecenie i zawsze gorliwa o dobro powszechne, z największym ukontentowaniem przyjęła udział w tém przedsięwzięciu i w krótkim czasie została zebrana znaczna summa pieniędzy na zakupienie dobrych dzieł. Pierwszy ten zakład, jak publiczność obiecuje, będzie się i nadal utrzymywał przez dopełnienia. Książki, po przeczytaniu przez wszystkich Członków, będą własnością Gimnazjum, jednakże i w czasie późniejszym, będą podług żądania udzielane publiczności. (P. P.)

— W *Journal de St. Petersburg* czytamy następujący list ciekawy, pisany ze Skulan pod dniem 15-m Lipca: „Uczona Kommissya, w której prezyduje sam A. N. Demidow, przybyła do naszej kwarantanny, i w krótkim czasie uda się do Odessy. Kommissya, wyjechawszy z Wiednia, przed dwudziestą dniami, spuściła się Dunajem, przez Węgry i ziemię Siedmiogrodzką, do Żurżewa, z kąd wyjechała do Bukarestu i Jassy, po obejrzeniu obu Xięstw, Wołoszczyzny i Multan, w których jak najlepszego doznała przyjęcia. Kommissya składa się z pięciu członków: P. Hout, przyjaciel i współpracownik Malte-Brun, który oraz zastąpił jego miejsce; poruczona mu jest geologia, statystyka i jeografia; doktora Lèveille, Paryżkiego fakultetu, botanika i medyka przy Kommissyi; P. Rousseau, naturalisty, Adjunkta P. Valencienn, Professora Muzeum Paryżkiego; P. Raffet, malarza, godnego ucznia znakomitego Charlet; i P. Sainson, któremu polecono utrzymywanie codziennych zapisów podróży; ten ostatni, znany z opisu żeglugi okrętu *Astrolabe*, pod dowództwem Kapitana Dumont d'Urville, przyjaciel A. N. Demidowa, P. Vice-Hrabia Duponceanu, towarzyszy tej wyprawie i czyni postrzeżenia fizyczne. Po odbyciu kwarantanny, Kommissya uda się przez Odessę do Krymu, i po obejrzeniu tego Półwyspu i brzegów Morza Azowskiego, przyłączy się do wyprawy Inżynierów, znajdujących się teraz na brzegach Donu i Dońca, rozpatru-

Азовскаго Моря, присоединится къ экспедиціи инженеровъ, находящейся нынѣ на берегахъ Дона и Донца, и разсматривающей копи каменнаго угля, по порученію А. Н. Демидова, подъ управленіемъ Г-на *Леплея*, одного изъ лучшихъ французскихъ горныхъ инженеровъ. Всеобщія желанія совершеннаго успѣха сопровождаютъ полезныя труды, на которые посвящаетъ А. Н. Демидовъ свой досугъ и значительныя суммы; надѣмся, что они придадутъ новыя силы промышленности этой полосы нашего отечества.

— Пароходъ *Наслѣдникъ* прибылъ вчера изъ Травемюнде, въ 82 часа, съ 39-ю пассажирами, въ числѣ которыхъ находится Графъ *Шиммельпеннинкъ*, назначенный Чрезвычайнымъ Посланникомъ и Полномочнымъ Министромъ Е. В. Короля Нидерландскаго при Россійскомъ Дворѣ. (С. П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 18-го Августа.

Е. И. Высоч. Эрцгерцога *Юаннъ* и Турецкій Посланникъ *Фети-Ахметъ-Паша*, отправляются завтра въ Вознесенскъ. Последнему Князь *Меттернихъ* давалъ сегодня обѣдъ. Оставляетъ также Вѣну Князь Карлъ *Лихтенштейнъ*, отправляясь чрезъ Ишль и Роттердамъ въ Лондонъ. На возвратномъ пути Князь заѣдетъ въ Парижъ.

— Прибылъ сюда бывшій Трансильванскій Губернаторъ Эрцгерцога Фердинандъ *Эстскій* изъ Германштадта и тотчасъ имѣлъ совѣщаніе съ Княземъ *Меттернихомъ*, на счетъ Трансильванскаго Сейма.

— Здѣсь получено извѣстіе изъ Клагенфурта, о прибытіи туда 14-го ч. с. м. Ихъ Велич. Короля и Королевы Саксонскихъ, въ вожделенномъ здравіи. На другой день ИИ. ВВ. отправились въ дальнѣйшій путь чрезъ Фризахъ. (С. С.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 18-го Августа.

Возвращеніе Г-на *Тьера* изъ Италіи, служить поводомъ къ тому, что слухъ о вступленіи его въ Кабинетъ, все болѣе и болѣе дѣлается правдоподобнымъ.

— Вчерашній номеръ журнала *l'Europe* задержанъ по причинѣ напечатанной въ немъ статьи подъ загл.: „Положеніе Франціи въ отношеніи къ другимъ Европейскимъ Державамъ.“

— По донесеніямъ изъ Сициліи сообщеннымъ въ *Журналъ Првній*, мятежъ распространился по всему острову, такъ что Правительство имѣло только связи съ однимъ Палермо. Во внутрь острова не хотѣли отправлять войска по той причинѣ, что говорили тамъ о коренномъ уложеніи и объ отдѣленіи отъ Неаполя. Министры отправили нѣсколько курьеровъ въ Римъ, гдѣ производится дипломатическія совѣщанія подъ начальствомъ Австрійскаго Посланника.

— Король наименовалъ Г-на *Мейербергера* кавалера ордена Почетнаго Легіона, офицеромъ тогожъ ордена.

— Герцогиня *Орлеанская* препроводила въ подарокъ Г-ну *Калькбреннеру*, славному фортепьянисту и композитору, прекрасный столовой приборъ изъ фарфора Севрескаго завода, при чемъ съ обыкновеннымъ добродушіемъ изволила сказать: „что она потому избрала сей подарокъ, чтобы наставнику онъ ежедневно приводилъ на память его ученицу.“

— Объявленъ войску приказъ Военнаго Министра, которымъ разрѣшено солдатамъ заниматься работою при постройкѣ желѣзной дороги изъ Парижа въ Версаль.

— Генераль *Кордова* 12-го ч. прибылъ въ Бордо.

— *Journal du Commerce* именуется нѣсколько французскихъ общинъ, принявшихъ Евангелическое исповѣданіе, по чему очень жалуются легитимистскіе журналы, приписывая Правительству расположеніе къ протестантской вѣрѣ, для распространенія коей Г. *Гизо* будто составилъ обширную систему пропаганды, чтобы оную водворить во всей Франціи. Прочіе журналы приписываютъ эту очень важную и предвѣщающую большія слѣдствія перемѣну, новокрещеннымъ, отправляемымъ библейскими обществами изъ Англіи и Женевы.

20-го Августа.

Третьяго дня во время провоза Короля изъ Тюйлера въ Ст. Клу въ 5 часовъ по полудни, какой-то пристойно одѣтый господинъ, уронилъ пистолетъ изъ подъ сертука. Находящіеся вблизи полицейскіе агенты, задержали его тотчасъ и отвели въ Префектуру полиціи. Этотъ человекъ средственнаго роста имѣющій около 28 лѣтъ.

— Въ одной изъ газетъ содержится: „Неожиданное и послѣднее возвращеніе Короля изъ замка Э, приписываютъ другимъ причинамъ, а не желанію присутствовать при раздачѣ наградъ въ Сорбоннѣ. Ко-

гдаже копальне угля каменнаго, по злеченію А. Н. Демидова, подъ стѣромъ *P. Leplay*, одного изъ лучшихъ Французскихъ Инженеровъ горничныхъ. Пowszechnie życzenia zupełnego powodzenia towarzyszą tym pożytecznym pracom, na które A. N. Demidow poświęca wolne od zatrudnień chwile i znaczne summy; spodziewamy się, że prace te dadzą nowych sił przemysłowi tej strefy naszej oyczyny.“

— Пароход *Następca* przybył wczora z Trawemünde, w 82 godziny, z 39 passażerami, w liczbie których znajduje się Hrabia *Schimmelpenninck*, przeznaczony na Posła Nadzwyczajnego i Pełnomocnego Ministra Króla Niderlandzkiego przy dworze Rosyjskim. (P.P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, dnia 18 Sierpnia.

J. C. W. Arcy-Xiąże Jan i Poseł Turecki *Fethy-Ahmed-Basza*, wyjeżdżają jutro do Woznesenka. Dla tego ostatniego dawał dziś obiad Xiąże *Metternich*. Wyjeżdża także z Wiednia Xiąże Karol *Lichtenstein*, udając się przez Ischl i Rotterdam do Londynu. Z powrotem będzie Xiąże przejeżdżał przez Paryż.

— Przybył tu dotychczasowy Gubernator ziemi Siedmiogrodzkiej, Arcy-Xiąże *Ferdynand d'Este* z Hermanstadtu i miał natychmiast konferencyą z Xiąciem *Metternichem*, dotyczącą seymu siedmiogrodzkiego.

— Nadeszła tu właśnie wiadomość, z Klagenfurtu, o przybyciu tamże na d. 14 b. m. NN. Króla i Królowey JJ. Saskich, którzy znajdują się w jak najlepszym stanie zdrowia. Nazajutrz rano wyjechali w dalszą drogę przez Friesach. (G. C.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 18 Sierpnia.

Powrót Pana *Thiers* ze Włoch, stał się powodem, że pogłoska o jego wejściu do Gabinetu, coraz więcey prawdopodobieństwa przybiera.

— Wczorajszy numer dziennika *l'Europe*, został skonfiskowany na pocztach i po kantorach, z przyczyny umieszczonego w nim artykułu, p. t.: „*Położenie Francyi względem innych Mocarstw Europy*.“

— Podług doniesień z Sycylii udzielonych w *Journal des Débats*, powstanie rozszerzyło się po całej wyspie, tak, iż Rząd miał tylko z samą Palsmą związki. Wgłęb wyspy nie chciało powstać woyska dla tej przyczyny, że tam mówiono o ustawie zasadniczey i odłączeniu się od Neapolu. Ministrowie wysłali licznych gońców do Rzymu, gdzie rozpoczęto dyplomatyczne konferencye pod przewodnictwem Posła Austriackiego.

— Król mianował Pana *Meyerbeer*, Kawalera orderu legii honorowej, oficerem tegoż orderu.

— Xiążna *Orleans* przesała w podarunku Panu *Kalkbrenner*, sławnemu fortepianistcie i kompozytorowi, piękny servis siananiowy z porcelany fabryki w Sevres, przy czem raczyła ze zwykłą sobie dobrocią powiedzieć: „że wybrała ten podarunek dla tego, aby mistrzowi przypominał codziennie jego uczennicę.“

— Ogłoszono woysku rozkaz dzienny Ministra wojny, który pozwala żołnierzom trudnić się robotą przy budowie kolei żelazney z Paryża do Versailles.

— Jenerał *Cordova*, przybył dnia 12 do miasta Bordeaux.

— *Journal du Commerce* wymienia rozmaite gminy francuzkie, które przeszły na wiarę ewangelicko-reformowaną, z powodu czego utyskują mocno dzienniki legitymistyczne, przypisując Rządowi przychylnosc do protestantyzmu, dla rozszerzenia którego Pan *Guizot* miał utworzyć rozciagły system propagandy, aby go w całej upowszechnić Francyi. Inne dzienniki przypisują tę nader ważną i wielkie skutki zapowiadającą zmianę, prozelitom, wysyłanym przez towarzystwa biblijne, z Anglii i Genewy.

Dnia 20.

Gdy zawczora o godzinie 5 z południa, wyjeżdżał Król z Tuilleryów dla udania się do St. Cloud, jakiemuś porządnie ubranemu jegomości, wypadł pистолетъ spod surduta. Znajdujący się w bliskości ajenci policyjni, aresztowali go natychmiast i odprowadzili do prefektury policyi. Jestto człowiek mierzego wzrostu, mogący mieć lat 28.

— Jedna z gazet powiada: „Niespodziany i śpieszny powrót Króla z zamku Eu, przypisują innym powodom, nie życzeniu znajdowania się na rozdaniu nagród w Sorbonie, Król wiedział niezawodnie już na dni kil-

Wczora wieczorem w półgodziny po zachodzie słońca, mieliśmy tu rzadkie widowisko Zorzy Północnej, odznaczający się świetnością kolorów. Z początku niebo w kierunku ku północy było krwisto-czerwone.

наполнено огненными лучами, доходившими до Ценита; небо все болѣе и болѣе яснѣло и напоследокъ приняло совершенно желтолимонный цвѣтъ. Черезъ полчаса, великолѣпный сей видъ исчезъ и звѣзды опять появились въ полномъ своемъ сѣяніи.

— Третьяго дня ночью между Неаполитанскими полками стоящими здѣсь и въ окрестностяхъ, открытъ заговоръ противу Правительства, послѣ чего произведены многіе аресты и задержанные почти все Сициліанцы; въ ту же ночь всѣмъ Швейцарскимъ полкамъ изданъ приказъ, быть въ готовности. Безсмыслия строгость законовъ прекратить въскорѣ эти преступныя планы. — Холера хотя медленно, уменьшается; ежедневно бываетъ еще отъ 20 до 30 смертныхъ случаевъ; нѣсколько дней здѣсь очень жарко, однако въ сравненіи съ тѣмъ нощи довольно холодны. Недостаетъ только нашему городу 10,000 иностранцевъ, чтобы опять дать деньгамъ, какой либо оборотъ, ибо бѣдствіе чрезмерно. Еслибъ Италіанскіе Правительства хотя разъ хотѣли отступить отъ взаимныхъ запретительныхъ системъ, ибо опыты явно уже показали, что они бесполезны а при томъ жители разоряются и пускаются въ преступленія.

8-го Августа.

По телеграфическому извѣстію вчерашняго числа отъ Интенданта Валь ди Катина, тамъ уже опять все приведено въ совершенный порядокъ, и вездѣ слышно было восклицаніе: „*Da здравствуетъ Король!*“ Во всей прочей Сициліи вездѣ слышна благодарность Королю, за мудрое и отеческое попеченіе въ этихъ печальныхъ происшествіяхъ. По извѣстіямъ изъ Палермо, смертность тамъ не больше 10 до 12 чел. въ день; подобно тому и здѣсь.

— По письмамъ изъ Ст. Ремо отъ 4 Августа, холера на Генуезскомъ берегу свирѣпствуетъ ужаснѣе, нежели изва. Зло столь велико, что полиція для избѣжанія преувеличеній, запретила говорить о томъ. При первомъ своемъ вторженіи, зараза пощадила сей округъ. Папское Правительство распространило мѣры здоровья на все что приходитъ изъ Южной Франціи. Путешественники отсюда подвергаются двухнедельному а товары трехнедельному карантину.

— Холера появившаяся во многихъ мѣстахъ Сардинскаго Королевства, будто причиною, что лагерь который долженъ былъ собраться при Туринѣ, оставленъ. Кажется въ Туринѣ очень неохотно принимаютъ то, что Принцъ Людовикъ *Бонапарте* имѣетъ намѣреніе опять обратиться въ Швейцарію. Должно полагать, что Сардинскій кабинетъ сдѣлаетъ представленіе Форорту противу принятія сего Принца въ Швейцарію, что очень бы понравилось Французскому Правительству, которое хочетъ поступить подобнымъ образомъ. Вѣроятно Туринскій кабинетъ снесся по сему дѣлу съ Парижскимъ. О взятіи корабля нагруженнаго оружіемъ, подѣ Сардинскимъ флагомъ на Испанскихъ берегахъ, о чемъ говорятъ Французскіе журналы, въ Туринѣ ничего не знаютъ. Нельзя противорѣчить этому извѣстію, но утвердительно можно сказать, что Сардинское Правительство въ послѣднее время никакого прямого не принимало участія, въ какомъ либо пособіи *Донъ-Карлосу*.

(A.P.S.Z.)

Испанія.

Мадридъ, 12-го Августа.

Замѣчено, что при конницѣ Генерала *Эспартеро*, вступившей въ Мадридъ, находились остатки иностраннаго Французскаго легіона. Въ тоже время утверждали, что неприятели обратились къ Авилѣ, а дѣйствіе противу столицы потому только предпринялъ, чтобы дать время пѣхотѣ удалиться съ добычею изъ Сеговии. Сей городъ подвергнутъ былъ грабежу въ теченіе двухъ часовъ, при чемъ даже не сберегли Кафедральной церкви. Нѣсколько извѣстныхъ либералистовъ кажется разстрѣлены. Карлисты отобрали все запасы тамошнихъ суконныхъ заводовъ.

— Въ городахъ занятыхъ теперь войскомъ Королевы въ Бискайскихъ провинціяхъ, а именно въ Гернани, Ирунѣ и Фуэнтарабѣ, составлена уже національная гвардія на подобіе другихъ Испанскихъ родовъ.

— Исчислено (въ сочин. Г-на *Стевенса*) что сначала нѣмѣшней войны, убито 70,000 чел. въ Бискайскихъ провинціяхъ. Въ Карлистскихъ радахъ какъ извѣстно очень уменьшенныхъ, рѣдко можно найти человека, который бы имѣлъ 40 лѣтъ; они составлены изъ однихъ молодыхъ людей отъ 17 до 25 лѣтъ.

13-го Августа.

Придворная газета напечатала сегодня постановленіе, которымъ уполномочено Правительство, тотчасъ собрать половину военной подати.

— Генераль *Кеирога* объявилъ приказъ по національной гвардіи, уведомляя объ отступленіи непріятеля, благодаря при томъ за исправность, съ какою

не и прерзаніе promieniami ognistemi, które aż do Zenitu sięgały; niebo stawało się coraz jaśniejszém i dopiero nakoniec przeszło w zupełnie cytrynowo-żółty kolor. Po upływie dobrej półgodziny, wspaniały ten widok zniknął, a gwiazdy znowu wystąpiły w pełnym swym blasku.

— Zawczorayszej nocy między stojącemi tu i w okolicach półkami Neapolitańskimi odkryto śpiszek przeciwko Rządowi: po czém aresztowano wiele osób, samych prawie Sycyliczyków; teyże nocy wydany został rozkaz do wszystkich półków Szwajcarskich, ażeby były w gotowości. Zapewna surowość praw wkrótce położy koniec tym zbrodniozým zamachom. — Cholera chociaź powolnie, ale zmniejsza się; codziennie jeszcze zdarza się od 20 do 30 przypadków śmierci; od dni kilku wielki tu upał, jednak w porównaniu do tego, noccy bardzo są chłodne. Miastu naszemu brakuje tylko 10,000 cudzoziemców, ażeby znowu ożywić obrót pieńiężny, gdyż nędza jest bez granic. Gdyby tylko Rządy Włoskie raz chciały odstąpić od wzajemnych zakazowych systematów; doświadczenie bowiem jawnie pokazało, że one są bezpożyteczne, a przy tém ruinują mieszkańców i prowadzą do zbrodni.

Dnia 8.

Podług wiadomości telegraficznejey dnia wczorayszego od Intendenta Val di Catina, tam już wszystko znowu przywrócono do najzupełniejszego porządku i wszędzie słyszano okrzyki: „*Niech żyje Król!*“ W całej zresztą Sycylii objawia się jednostajny tylko głos wdzięczności za mądrą i oycowską pieczołowitość naszego ukochanego Króla, podczas tych smutnych wypadków. — Podług doniesień z Palermy, liczbę umarłych podają w przeciągu dnia na 10 do 12 osób, co i tu jest podobnie.

— Listy z St. Remo pod d. 4 Sierpnia donoszą, że cholera na wybrzeżu Genueńskiem grąssuje srożej, aniżeli zaraza. Zło tak jest wielkie, iż policya dla zapobieżenia przesadzeniom, zabroniła mówić o tém. Przy pierwszym swém wtargnieniu, zaraza oszczędziła ten obwód. Rząd Papiezki na wszystko, co przybywa z Francyi Południowej, rozciągnął swe środki zdrowia. Podróżni ztamtąd odbywają dwutygodniową, a towary trzytygodniową kwarantannę.

— Cholera, która się pokazała na wielu punktach w Sardynskiem, ma być przyczyną, że oboz, który miał się zgromadzić pod Turynem, został zaniechany. W Turynie zdają się niechętnie patrzeć na to, że Xiążę Ludwik *Buonaparte* ma zamiar znowu udać się do Szwajcaryi. Można się domyślać, że gabinet Sardynski uczyni reklamacyą do Kantonu Prezydującego przeciwko przyjęciu tego Xięcia w Szwajcaryi, co by bardzo posłużyło Rządowi Francuzkiemu, który i sam podobny krok chce uczynić. Zapewna gabinet Turynski porozumiał się z Paryżkim w tej rzeczy. O wzięciu okrętu naładowanego bronią pod banderą Sardynską na brzegach Hiszpańskich, o którym donoszą dzienniki Francuzkie, w Turynie nic nie wiedzą. Nie można zaprzeczyć tej wiadomości, lecz to pewna, że Rząd Sardynski w ostatnich czasach nie miał żadnego prostego udziału w jakiegokolwiek dla *Don Karlosa* pomocy. (A.P.S.Z.)

Hiszpania.

Madryt, dnia 12 Sierpnia.

Uważano, że przy jeździe Jenerała *Espartero*, która do Madrytu wkroczyła, znajdowały się szczątki zagranicznej legii francuzkiej. O tymże samym czasie zapewniano, że nieprzyjaciel obrócił się ku Avila, a demonstracyą przeciwko stolicy dla tego tylko przedsięwziął, ażeby dać czas swojej piechocie do oddalenia się ze zdobyczą z Segowii. Rzeczono miasto, wystawione na rabunek przez dwie godziny, w czém nie oszczędzono nawet kościoła katedralnego. Kilku znakomitych liberalistów, podobno rozstrzelano. Karolisci zabrali wszystkie zapasy tamtejszych fabryk sukiennych.

— Po miastach, zajętych teraz przez wojsko Królowey w prowincjach Biskajskich, a mianowicie w Hernani, Irun i Fuentarabia, utworzono już gwardyę narodową na wzór innych prowincy hiszpańskich.

— Wyrachowano (w dziele Pana *Stevens*), że od początku teraźniejszey wojny, poległo 70,000 ludzi w prowincjach Biskajskich. W szeregach Karolistów, jak wiadomo, niezmiernie przereczonych, rzadko teraz można znaleźć człowieka, któryby miał lat 40; złożone są z samey młodzieży od lat 17 do 25 najwięcej.

Dnia 13-go.

Gazeta dworska umieściła dziś prawo, którym upoważniony jest Rząd wybrać natychmiast połowę kontrybucyi wojenney.

— Jenerał *Quiroga* ogłosił rozkaz dzienny do gwardyi narodowej, donosząc o cofnięciu się nieprzyjacie-

національная гвардія предложила свои услуги Правительству.

— Журналъ *Porvenir* уведомляетъ: „Изъ рапорта Генерала *Vigo* явствуетъ, что непріятель отступаетъ къ долине Лазога. Потеря его вчерашняго числа была значительна. Пальба нашей артиллеріи была такъ направлена, что тотчасъ опередила одну пушку изъ отобранныхъ непріятелемъ въ Сеговиі. Двѣ гранаты брошенныя въ непріятельскую конницу разсыпали ее и причинили большой вредъ. — Такъ какъ здѣшняя національная гвардія непремѣнно хотѣла участвовать въ дѣйствіи Генерала *Vigo*, потому семи ротамъ стрѣлковъ дано повелѣніе выступить, но когда сопротивились сему другіе роты, то назначенъ весь баталіонъ. Жребій палъ на пятый баталіонъ, между тѣмъ когда собирались въ походъ, получено извѣстіе, что уже онъ не нуженъ. (G. C.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 26-го Іюля.

Іюля 18 го ч. издано здѣсь слѣдующее новое Султанское распоряженіе: „Какъ ни утверждается въ намѣреніи Е. С. В., милостивый нашъ Государь, въ слѣдствіе кротости и благорасположенія къ своему народу, упрочить на всегда спокойствіе и благополучіе своихъ подданныхъ, и дозволить всѣмъ, особенно жителямъ столицы, всѣ приличныя увеселенія, какими можно пользоваться въ прекрасное время года на публичныхъ прогулкахъ — однако Е. С. В. изволилъ замѣтить, что теперь женщины, начали очень долго оставаться на публичныхъ мѣстахъ, возвращаясь домой уже во время вечерней молитвы и даже позже; что въ этихъ мѣстахъ онѣ прогуливаются и садятся между мужчинами, и что наконецъ имѣютъ своими прислужниками такъ названныхъ Гаремъ-Арабаджи, (извозчикъ Гарема), осмѣливающихъ носить платье неприличное раясамъ. Такъ какъ эти дѣла неменѣе противны волѣ Султана какъ и образу мыслей всѣхъ мусульманъ, по сему необходимо, чтобы напредъ всѣ означенныя злоупотребленія были уничтожены; — чтобы женщины при прогулкахъ не мѣшались съ мужчинами; чтобы возвращались домой не позже какъ за полтора часа до захода солнца, — и чтобы наконецъ содержали на службѣ, только честныхъ людей, а не такихъ арабаджисовъ, которые одѣваются несвойственно раясамъ. — Далѣе замѣчено, что старинныя правила касательно людей находящихся въ необходимыхъ сношеніяхъ съ женщинами, по предмету своей торговли или ремесла, совершенно пренебрежены; что особенно ювелиры и портные, торгующіе сукномъ и аптекари, своихъ сыновей или другихъ молодыхъ людей оставляютъ въ лавкахъ какъ мальчиковъ, которые свободно могутъ видѣться съ женщинами; — что значительное ихъ число по зади своихъ лавокъ имѣютъ еще складочныя мѣста или собственныя жилища, куда заходятъ женщины; и наконецъ, что онѣ даже смѣютъ ходить въ кофейни, въ Перъ и Галатъ, и тамъ ѣсть мороженое. — Посему для приведенія этого въ надлежащее устройство, и такъ какъ издавна существуютъ предписанія, чтобы находящіеся въ связи съ женщинами по своей торговлѣ, были почтенными и особенно честными — необходимо, чтобы таковыя купцы всѣхъ молодыхъ людей, каковы бы то они ни были народа: Армяне, Греки, Католики, или Евреи, удалили изъ своихъ лавокъ, и чтобы въ случаѣ нужды въ помощникъ по лавкѣ, употребляли для сего людей честныхъ и пожилыхъ; — чтобы женщины не заходили во внутреннія ихъ складочныя мѣста и жилища, но чтобы только разговаривали съ ними изъ-внѣ; — чтобы не входили въ аптеки, но чрезъ дѣтри подавали бы рецепты и получали медикаменты, — и чтобы наконецъ ни одна женщина не смѣла напредъ заходить въ кофейни.“ (T. P.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Жур. *der Deutsche Courier* уведомляетъ изъ Гейльбрунна, что въ Леренштейнфельдъ принадлежащемъ къ Венисбергскому амту, на похоронахъ жены Раввина *Гринневальдъ*, находился также христіанскій духовный Пробытъ *Штокматеръ*, который на Еврейскомъ кладбищѣ произнесъ погребальную рѣчь въ честь усопшей. Это былъ прекрасный примѣръ тронувшій всѣхъ присутствовавшихъ, примѣръ, могущій водворить благосклонность и духъ любви между приверженцами разныхъ исповѣданій, а вмѣстѣ убѣждающій, что напоследокъ все болѣе исчезаютъ взаимныя негоднованія между людьми созданными для взаимной любви. (G. C.)

Опечатка. Въ N. 67 Лит. Вѣст. на страницѣ заглавной строка 28: вмѣсто Іюля читать Іюня.

ла, діюкую ораз за готовоу, з jaką гвардыя народова usługi swoje Rządowi ofiarowała.

— Dziennik *Porvenir* donosi: „Z raportu Jenerała *Vigo* pokazuje się, że nieprzyjacieli cofa się ku dolinie Lozoga. Strata jego w dniu wczorajszym była dość znaczna. Strzały naszej artylleryi były tak dobrze skierowane, że zdemontowała niebawnie jedną armatę z zabranych przez nieprzyjaciela w Segowii. Dwa granaty rzucone pomiędzy jazdę nieprzyjacielską, rozpierchły ją i zrzuciły szkodę niemałą. — Ponieważ tutaj teysza gwardya narodowa, chciała koniecznie mieć udział w działaniach Jenerała *Vigo*, dano więc rozkaz siedmiu kompaniom strzelców do wyruszenia; ale gdy przeciwko temu inne kompanie protestowały, wyznaczono więc cały batalion. Los wypadł na batalion piąty, tymczasem w chwili, gdy się zabierano do pochodu, nadeszła wiadomość, że już potrzebny nie jest.“ (G. C.)

ТУРСЬЯ.

Константинополь, д. 26 Lipca.

18 Lipca wydane tu zostało nowe rozporządzenie Sułtana Jmci, treści następujące: „Jakkolwiek J. S. M., Pan nasz miłościwy, skutkiem wrodzonej łaskawości i dobrych ku ludowi swojemu chęci, trwa w zamiarze ustalenia nazawsze spokojności i szczęścia swoich poddanych, i dozwolenia wszystkim, szczególnie zaś mieszkańcom stolicy, wszelkich uczciwych zabaw i rozrywek, jakie w pięknej porze roku na przechadzkach publicznych mieć można — przecież, J. S. M. raczył zauważyć, iż teraz kobiety zaczęły na mieścach publicznych bawić nazbyt długo, wracając do domu dopiero o czasie modlitwy wieczornej, a nawet i później; że na tych mieścach, przechadzają się one i siedzą pomiędzy mężczyznami, i że наконецъ утрzymują w służbie swojej tak nazwanych Harem-Arahadżi (woźnica haremu), osmielających się nosić ubiory rajasom nieprzyzwolite. Gdy więc te rzeczy nie mniej przeciwne są woli Sułtana Jmci, jak i sposobowi myślenia wszystkich muzułmanów, dla tego konieczną jest, ażeby na przyszłość wszystkie wspomniane wielkie nadużycia były poskromione; — ażeby kobiety, na przechadzkach, nie mieszały się z mężczyznami; ażeby wracały do domów najpóźniej o półtorej godziny przed zachodem słońca, — i ażeby наконецъ miały w służbie swojej tylko ludzi uczciwych, nie zaś takich arabadżiów, co ubierają się w sposób rajasom nie właściwy. — Dalej, zauważano, iż dawne przepisy, dotyczące ludzi zostających w niezbyt dobrych stosunkach z kobietami, z natury swojego handlu lub rzemiosła, zupełnie są zapomniane; że szczególnie jubilerowie i krawcy, handlarze sukien i aptekarze, synów swoich lub innych młodych ludzi, zostawiają w sklepach jako kupcyków, którzy z kobietami swobodnie widywać się mogą; — że największa ich liczba, w tylnej części swoich sklepów, mają jeszcze składy lub własne mieszkania, do których także niewiasty zachodzą; — i наконецъ, że kobiety osmielają się nawet wchodzić do kawiarni publicznych, w Pera i Galata, i tam jeść lody. — Owoż, dla przyprowadzenia tego wszystkiego do należytego porządku, i gdy z dawna istnieją przepisy, ażeby ludzie z natury handlu swojego w stosunkach z kobietami zostający, byli ludźmi poważnymi i szczególnie uczciwymi — konieczną jest, ażeby ci kupcy, wszystkich wspomnianych młodych ludzi, jakiegokolwiek są narodu: ormianie, grecy, katolicy lub żydzi, ze sklepów swoich odprawili i oddalili, i ażeby, w przypadku, jeśli w sklepie potrzebują pomocnika, używali do tego ludzi uczciwych i podeszłego wieku; — ażeby kobiety nie zachodziły do wewnętrznych ich składów i mieszkań, ale tylko rozmawiały z nimi przez drzwi; — ażeby nie wchodziły do aptek, lecz podobnie, tylko przez drzwi podawały receptę i odbierały lekarstwo; — i ażeby наконецъ żadna kobieta nie ważyła się odtąd zachodzić do kawiarni.“ (T. P.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Dziennik *Der deutsche Courier*, donosi z Heilbrunn, że w Lehensteinsfeld, należącym do amtu Weinsberg, na pogrzebie żony Rabina *Grünnewald*, znajdował się także duchowny chrześcijański, Proboszcz *Stockmater*, który na Izraelickim cmentarzu miał mówę pogrzebową, aby uczcić pamięć nieboszczki. Zaiście było piękny przykład, który rozrzewnił silnie wszystkich obecnych, przykład zdolny rozkrzewiać przychylność i ducha miłości pomiędzy wyznawcami wszelkich religii, a zarazem przekonywający, że znikają nareszcie coraz mocniej wzajemne niechęci między ludźmi, do wzajemnej miłości stworzonymi. (G. C.)

Omyłka. W N. 67 Kur. Lit. na str. pierwszej po wyrazie gąsienice (*Larvae*) dodaj *Смы*. — Na końcu wiersza 23 po wyrazie, dniach, dodaj *Сzerwca*.